

در گفت‌وگوی کیهان با معاون شهرسازی شهرداری تهران مطرح شد

کارنامه معاونت شهرسازی؛ از تسهیل فرآیند ساخت‌وساز تا احیای معماری ایرانی اسلامی

مهدی برازنده

معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران طی سه سال اخیر، رویکردی جامع و هدفمند در دستور کار خود قرار داده است. یکی از اصول محوری این دوره مدیریت شهری در حوزه شهرسازی، تأکید بر رفع مشکلات اساسی پایتخت از جمله بافت‌های فرسوده و ناپایدار بوده است. معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران با شناسایی نقاط ضعف و مشکلات موجود در سطح محلات تهران، برنامه‌هایی هدفمند برای نوسازی و بهبود این مناطق اجرا کرده است. طرح‌های مسئله‌محور یا موضعی از جمله پروژه‌های عمرانی در مناطق نقرآباد، کن و اسلامشهر نمونه‌هایی از این تلاش‌ها هستند که می‌تواند به بهبود وضعیت زندگی شهروندان و ایجاد فضای شهری مناسب‌تر کمک کند.

علاوه بر این، در راستای تحقق معماری ایرانی-اسلامی، معاونت شهرسازی و معماری ضمن توجه به هویت فرهنگی و تاریخی تهران، سعی در پیاده‌سازی اصول معماری سنتی با استفاده از مصالح بومی و طراحی‌های مناسب شهری کرده است؛ بر این اساس بیش از ۳۳ هزار نمای مصوب شهری که به‌طور ویژه به معماری ایرانی-اسلامی توجه داشته‌اند، از جمله دستاوردهای این دوره است.

یکی دیگر از اهداف مهم مدیریت معاونت شهرسازی و معماری، ارتقای شفافیت و تسهیل فرآیندها بوده است؛ سامانه‌های برخط و شفافیت در انجام امور، همچون فرآیند رسیدگی به پرونده‌ها و صدور پروانه‌ها، نشانگر این رویکرد است که در نهایت موجب افزایش اعتماد عمومی شده است. همچنین با کاهش زمان صدور پروانه‌های ساختمانی، روند ساخت و ساز در این دوره نسبتاً تسهیل شده است.

برای بررسی بیشتر عملکرد معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران در این دوره مدیریت شهری، آنچه در پیش‌رو می‌خوانید، گفت‌وگوی کیهان با دکتر «حمیدرضا صارمی» معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران است.

* به عنوان سؤال اول، بفرمایید که رویکرد مدیریتی معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران در این دوره مدیریت شهری عمدتاً بر چه اصولی متمرکز بوده است؟

معاونت شهرسازی و معماری شهرداری

تهران یکی از بخش‌های کلیدی و تأثیرگذار در مدیریت شهری است که فعالیت‌های آن از تنوع، پیچیدگی و عدم قطعیت بالایی برخوردار است. این معاونت به‌طور مستقیم با رضایت شهروندان و ارتقای کیفیت زندگی آنان در ارتباط بوده و تأثیر بسزایی در بهبود شاخص‌های کیفیت زندگی در شهر دارد. بنابراین اگرچه نمی‌توان اصول ثابت و مشخصی برای تمامی فعالیت‌های این حوزه تعریف کرد، اما محور اصلی تلاش‌ها همواره بر ارتقای کیفیت زندگی مردم متمرکز بوده است. این معاونت رویکردی مسئله‌محور را در پیش گرفته و به موضوعات و مشکلاتی پرداخته است که طی سال‌های گذشته باعث ایجاد نارضایتی یا رنجش شهروندان در برخی مناطق شهری شده‌اند. این مشکلات عمدتاً در مناطقی با بافت‌های ناپایدار، فرسوده،

تهران یکی از بخش‌های کلیدی و تأثیرگذار در مدیریت شهری است که فعالیت‌های آن از تنوع، پیچیدگی و عدم قطعیت بالایی برخوردار است. این معاونت به‌طور مستقیم با رضایت شهروندان و ارتقای کیفیت زندگی آنان در ارتباط بوده و تأثیر بسزایی در بهبود شاخص‌های کیفیت زندگی در شهر دارد. بنابراین اگرچه نمی‌توان اصول ثابت و مشخصی برای تمامی فعالیت‌های این حوزه تعریف کرد، اما محور اصلی تلاش‌ها همواره بر ارتقای کیفیت زندگی مردم متمرکز بوده است. این معاونت رویکردی مسئله‌محور را در پیش گرفته و به موضوعات و مشکلاتی پرداخته است که طی سال‌های گذشته باعث ایجاد نارضایتی یا رنجش شهروندان در برخی مناطق شهری شده‌اند. این مشکلات عمدتاً در مناطقی با بافت‌های ناپایدار، فرسوده،

یا مسئله‌دار مشاهده می‌شود که نیازمند برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های ویژه بوده‌اند. به‌عنوان نمونه، طرح توسعه منطقه نقرآباد، در جوار آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)، برای نخستین بار طراحی و اجرا شد. در حالی که پیش‌تر بسیاری از طرح‌ها برای این منطقه تهیه شده بود، اما هیچ‌یک به مرحله اجرا نرسید. همچنین محله کن، که به مدت ۴۰ سال یکی از موضوعات چالشی مدیریت شهری محسوب می‌شد، با تصویب طرح‌های مرتبط و حمایت شهردار و شورای محترم شهر، شاهد پیشرفت‌های چشمگیری بوده است. طی سه سال گذشته، ۹ پروانه ساختمانی در این منطقه صادر شده و ۹۰ درخواست دیگر نیز ثبت شده است که بخشی از آن‌ها به مرحله دستور نقشه رسیده است. علاوه بر این، طرح توسعه محله موسوم

به اسلام‌آباد، واقع در انتهای اتوبان شهید دکتر چمران، نیز آغاز شده و مراحل اجرایی آن به‌زودی ادامه خواهد یافت. پروژه‌هایی مشابه نیز در محله‌هایی مانند سیمین قلعه و سایر نقاط شهر اجرا شده‌اند. در مجموع، تاکنون حداقل ۷۰ طرح مسئله‌محور یا موضعی در سطح شهر توسط این معاونت اجرا شده است که تأثیر قابل توجهی در رفع مشکلات شهری و بهبود شرایط زندگی شهروندان داشته‌اند. دومین اقدام و رویکرد اساسی معاونت شهرسازی، تمرکز بر بهبود سیمای شهر بود، به‌گونه‌ای که سیمای زنده، جذاب و مرتبط با هویت فرهنگی و تاریخی ما ایجاد شود. در گذشته، در حوزه شهرسازی و معماری، اغلب تحت تأثیر اندیشه‌های غرب قرار داشتیم. به‌عنوان نمونه، استفاده از نماهای رومی که بیشتر بر نمایش شکوه، عظمت و هیبت تأکید داشت، رایج شده بود. این نماها معمولاً شامل ستون‌های بزرگ، سرستون‌های پر جزئیات و مجسمه‌های تزئینی بودند که با فرهنگ و هویت بومی ما تطابق چندانی نداشتند. خوشبختانه، در دوره اخیر مدیریت شهری، توجه به هویت ایرانی-اسلامی در طراحی نمای ساختمان‌ها آغاز شد. در حال حاضر، بیش از ۳۳ هزار نمای مصوب شهری وجود دارد که در طراحی آن‌ها اصول معماری و

*** تاکنون حداقل ۷۰ طرح مسئله‌محور یا موضعی در سطح شهر توسط این معاونت اجرا شده است که تأثیر قابل توجهی در رفع مشکلات شهری و بهبود شرایط زندگی شهروندان داشته‌اند.**